

Jaarverslag HAGG: **2024 in beeld**

Samen maken we
gezond gewoon

**Bewaakt, beschermt en
bevordert de gezondheid**

Inhoud

- 1 - Introductie pag. 3 >
- 2 - Gezonde keuzes makkelijk maken pag. 5 >
- 3 - Motorische ontwikkeling stimuleren pag. 9 >
- 4 - Een gezonde omgeving creëren pag. 13 >
- 5 - Kennisoverdracht en bewustwording pag. 15 >
- 6 - We doen het samen pag. 18 >

Introductie

Het afgelopen jaar is voorbijgevlogen en stiekem best trots, blikken we terug op wat er allemaal gedaan is om kinderen gezond op te laten groeien in Den Haag. Steeds meer mensen doen met ons mee; ouders, scholen, buurthuizen, stadsboerderijen. Het is mooi om te zien hoe de beweging groeit en mensen de noodzaak zien om bij te dragen aan een gezonde omgeving.

Voor het ene kind is een gezonde leefstijl makkelijker en vanzelfsprekender dan voor de ander. Afhankelijk van de buurt waar je opgroeit, de financiële middelen thuis, de tijd of energie die ouders hebben voor de juiste stimulans en hoe de omgeving bijdraagt. Sommige kinderen groeien op in buurten die verre van stimulerend zijn. Veel armoede, weinig groen, kleine woningen. Wij proberen vooral daar waar het niet vanzelfsprekend is, de gezonde keus makkelijker te maken; thuis, in de wijk en op school. Om meer te bewegen, water te drinken en groente en fruit te eten. En ouders, kinderen en professionals ervan bewust te maken hoe we continu verleid worden richting ongezonde keuzes. Als je wil weten wat er door HAGG in 2024 gedaan is, lees dan vooral verder!

Over Haagse Aanpak Gezond Gewicht (HAGG)

1 op de 5 kinderen in Den Haag heeft overgewicht*. Daarom investeren wij ongelijk om gelijke kansen te creëren, want ieder kind heeft recht op gezond opgroeien. We richten ons op gezond opgroeien Thuis, in de Wijk en op School in de stadsdelen Centrum, Laak en Escamp voor kinderen van -9 maanden t/m 12 jaar. Hierin werken we vooral samen met professionals die met kinderen en ouders werken. Om aan te sluiten bij de doelgroep en hun leefwereld, hechten we veel waarde aan het gesprek met de ouders en kinderen zelf. Goede en resultaatgerichte actie nemen, kan alleen als je weet wat er speelt in de stad. Daarom voeren we regelmatig onderzoek uit naar effecten van onze interventies, de doelgroep, hun behoeften en de leefomgeving.

** Blijkt uit onderzoek naar prevalentie overgewicht van GGD Haaglanden.*

Hoofdstuk 2

Gezonde keuzes makkelijk maken

We maken elke dag tussen de 30.000 en 40.000 keuzes per dag. Ongeveer 95% van onze keuzes maken we onbewust, daarom is het extra belangrijk dat we de gezonde keuze makkelijk en toegankelijk maken.

HAGG zet zich dagelijks in om te zorgen dat de leefomgeving van kinderen tot 12 jaar steeds meer gezonde, makkelijke keuzes aanbiedt en stimuleert. Ook bestaanszekerheid speelt hier een belangrijke rol in. Want het is niet voor elk gezin vanzelfsprekend om in hun basisbehoeften te kunnen voorzien. Daarom ondersteunen we initiatieven waarbij we gelijke kansen creëren op gezond opgroeien voor kinderen in Den Haag.

In 2024 deden we dit o.a. door in te zetten op water drinken en het aanbieden van gezonde (school)maaltijden.

Water drinken

Door water drinken voor kinderen makkelijk te maken op plekken waar ze veel komen, zoals op scholen, stadsboerderijen en sportverenigingen, wordt het normaal om water te drinken uit de kraan. Als HAGG ondersteunen we ook de professionals op scholen om over te gaan op water drinken en dit op te nemen in hun schoolbeleid, dat maakt het duurzaam.

De cijfers

- **7** nieuwe HAGG-scholen hebben nu een watertap binnen en/of buiten
- **2** stadsboerderijen en **1** sportvereniging hebben DUO bidonvullers gekregen
- **4000** bidons uitgedeeld aan **10** scholen
- Mascotte Druppie heeft **7x** feestelijk een watertappunt geopend

Dominique Guit, directeur basisschool Zuidwester:

“Sinds de watertap bij ons in de hal staat, maken onze leerlingen er dagelijks gebruik van! Met de mooie doppers is het een waardevolle aanvulling op ons beleid rondom gezonde voeding.”

Baby Groente Tas

Ontbijttassen

Maaltijdtas

Gezonde (school)maaltijden

Schoolmaaltijden

Beleid

Een gezond ontbijt, voedende lunch of avondmaaltijd is niet voor ieder gezin een vanzelfsprekendheid. Daarom investeerden we extra in het ondersteunen van (voor)scholen in Den Haag op weg naar een gezond(er) beleid op het gebied van voeding en bewegen, en mogelijk maken van gezonde avondmaaltijden voor gezinnen met jonge kinderen. Naast het toegankelijk maken van gezonde voeding, zorgden we ook voor deskundigheidsbevordering en voorlichting bij scholen en ouders, zodat de gezonde keuze ook steeds makkelijker gemaakt kan worden en duurzaam opgenomen wordt in het schoolbeleid. We monitoren alle resultaten, gaan in gesprek met ouders en kinderen en sturen bij waar nodig.

De cijfers

- **2480** Baby Groente Tassen werden uitgedeeld aan 310 gezinnen met eerstgeborenen. **94%** van de ouders is blij met de tas en **93%** geeft aan dat hun baby groenten heeft leren eten die ze zelf niet eten.
- **4x** per week een warme maaltijd op de Grote Beer en P. Oosterlee school. HAGG maakte **33.571** aanvullende warme middagmaaltijden mogelijk.
- Elke week ontvingen **254** gezinnen van **3** verschillende scholen, in samenwerking met **3** supermarkten en **3** buurtkamers, een goed gevulde ontbijttas om een gezond ontbijt te kunnen aanbieden aan hun gezin. In totaal zijn er **10.160** ontbijttassen in Moerwijk uitgedeeld.
- **840** Gezond gevulde Moerverstassen bereikten gezinnen met kinderen.
- **4** locaties startten met Mealprep Den Haag waarin in groepjes **2** tot **3** maaltijden gekookt worden om zo thuis gezonde maaltijden paraat te hebben bij tijdgebrek of geen zin om te koken.

Moeder uit Laak, over de Baby Groente Tas:

“Ik vind het onwijs handig. Voor mij was het echt een eyeopener: deze groenten bestaan ook. Ik ging lezen over venkel; waar is het goed voor? Het is goed voor de longen, toen dacht ik wow, wat goed. Ze heeft zeker meer groente geproefd door de tas. Ik eet ook mee, zodat zij kan zien: mama eet, dan eet ik ook.”

Hoofdstuk 3

Motorische ontwikkeling stimuleren

Onderzoek toont aan dat jonge kinderen (0-6 jaar) steeds minder bewegen en overgewicht ook onder deze jonge doelgroep stijgt, met name in onze aandachtswijken in Laak, Escamp en Centrum. Daarom richt HAGG zich op het stimuleren van de brede motorische ontwikkeling d.m.v. diverse interventies, niet alleen gebaseerd op bevindingen van professionals maar ook juist op input opgehaald uit de doelgroep zelf.

Wat hebben we o.a. gedaan?

1) In gesprek met jonge moeders

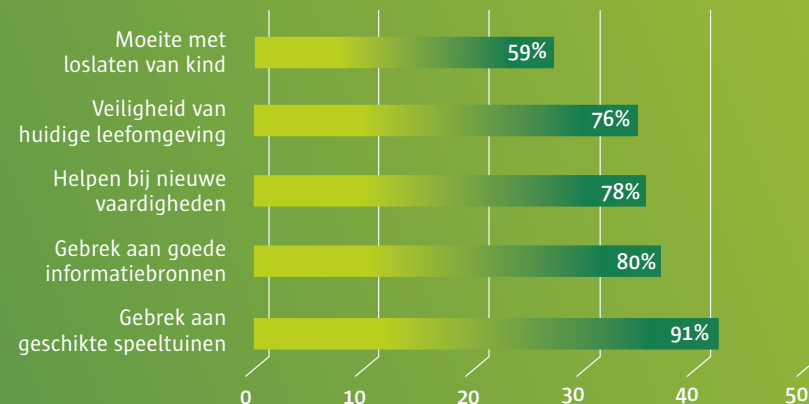
HAGG-collega's Remiz en Ümre spraken met 46 moeders, verdeeld over 7 moedergroepen over hun ervaringen, kennis en behoeften als jonge ouders op het gebied van motorische ontwikkeling.

De belangrijkste bevindingen:

- Behoefte aan gelijkwaardige ondersteuning (vanuit professionals), zonder oordeel
- Moedergroep voelt als veilige haven waar in vertrouwen gesproken kan worden over opvoedvragen
- Behoefte aan meer begeleide speelactiviteiten en concrete tips om motorische ontwikkeling te stimuleren
- Duidelijke informatie per leeftijdsfase mist
- Meer aandacht tijdens CJG-consulteren voor motorische ontwikkeling zou welkom zijn

Het volledige rapport is op te vragen via gezondgewicht@ggdhaaglanden.nl

Waar lopen de moeders tegenaan?

Anonieme moeder:

*“Binnenshuis kan ik zo weinig met de kinderen.
Er is geen ruimte voor en buiten is het onveilig
en is er voor mijn kleine kinderen geen
speeltoestel waar zij op kunnen.”*

2) Deskundigheidsbevordering PM-ers voorscholen

In samenwerking met Confriends trainden we ruim 200 pedagogisch medewerkers op peuterleerplekken van JongLeren en 2Samen op 36 locaties in Spelenderwijs Bewegen/beweegkriebels. Daarop volgde 'coaching on the job' voor extra handvatten op 15 locaties van voorscholen. Ook kregen ze praktische materialen mee om bewegen te stimuleren en informatie mee te geven aan ouders.

3) Haagse Shuffle

De Haagse Shuffle is bedacht, in samenwerking met Lonneke van Leth dans, om meer beweging op school te introduceren en uitgegroeid tot een 3-jarig lesprogramma waarin kinderen met plezier samen bewegen. Met behulp van een Doeboek leren ze ook over o.a. kleuren, emoties en gezonde leefstijl. Aan het eind van het schooljaar vindt een battle plaats tussen de scholen. Dit jaar deden circa 1200 leerlingen van 9 scholen in onze aandachtswijken mee.

Kwaliteitsmedewerker JongLeren:

“Sinds we meer beweging aanbieden aan de kinderen zijn ze veel rustiger. Ze worden vrolijk van korte beweegmomentjes tussendoor en de beweegroutes door de dag heen. Op onze locaties is beweegkriebels erg positief ontvangen en ook wij willen dit verankeren in ons VE-programma.”

4) Diverse beweegmaterialen ontwikkeld

Om professionals en ouders te ondersteunen bij het stimuleren van motorische ontwikkeling bij hun kind, ontwikkelden we beweegmaterialen. Denk aan een beweegdobbelssteen met verschillende beweegspelletjes en opdrachten voor ouders, die thuis gebruikt kan worden en diverse materialen om op voor-schoolse educatie-locaties bewegen te stimuleren (zoals beweegviltjes, beweegdobbelsstenen, stapstenen etc).

5) Spelmateriaal voor de wijken

Bij twee Haagse hopjes in Transvaal, de Mussen en Stichting Jeugdwerk in de Schilderswijk hebben we nieuw spelmateriaal beschikbaar gesteld, specifiek gericht op het stimuleren van de motorische ontwikkeling van 0-2 jarigen. De materialen verschillen per locatie, maar denk aan stapstenen, kleinere glij- en klimtoestellen, grijpballen en matten.

Hoofdstuk 4

Een gezonde omgeving creëren

Niet alle kinderen hebben evenveel kans op gezond opgroeien. De wijk waarin je opgroeit speelt hier namelijk ook een (onbewust) grote rol in. Staat jouw huis in een wijk waar je fijn kunt buitenspelen? Waar je je veilig voelt op straat? Biedt jouw school een gezonde lunch aan? En zijn er gezonde opties om eten te kopen of word je juist verleid door fastfood?

In Den Haag zien we dat het overgewicht ongelijk verdeeld is. Zo zijn er wijken waar meer dan 30% van de kinderen overgewicht heeft, maar ook wijken waar dit 10% is. In stenige en onveilige wijken met gemengde culturen, veel sociale woningbouw en ongezond voedselaanbod sta je al 5-0 achter. Het wordt veel te makkelijk gemaakt om ongezond te kiezen. Daarom zetten wij ons, samen met veel samenwerkingspartners, in om een omgeving te creëren waarin de gezonde keuze ook de makkelijkste keuze is.

Dat doen wij o.a. met wijkcentra, stadsboerderijen, in speeltuinen en binnentuinen. Door standaard gezonde keuzes aan te bieden als water en fruit, door watertaps te plaatsen en door de leefomgeving van kinderen zo te helpen inrichten dat zowel kinderen als ouders er met plezier actief gebruik van maken.

We werken samen aan gezonde locaties waar:

- medewerkers weten wat gezond is en het goede voorbeeld geven
- de omgeving gezond is en de gezonde keuze de makkelijkste keuze is
- gezonde activiteiten, voorlichting en/of educatie worden georganiseerd

Hoofdstuk 5

Kennisoverdracht en bewustwording

In 2024 zorgden we voor de nodige deskundigheidsbevordering. Zo ontwikkelden we materialen om professionals te ondersteunen in het bevorderen van een gezonde leefstijl, verzorgden we voorlichtingen, cursussen en workshops en organiseerden we o.a. een webinar ter bewustwording van de verleidingen die onze omgeving biedt. Het totale aanbod is (gelukkig) te groot om hier weer te geven, daarom vind je hieronder een aantal projecten uitgelicht.

Workshops en cursussen

Babygroenteproeverij, workshop gezond trakteren & workshop gezonde broodtrommels (in totaal bijna 60 moeders bereikt)
Leefstijlinterventie Gezond Opvoeden door Stichting Jeugdwerk
Groepslessen gericht op ouders met als thema opvoeding, voeding en bewegen met fijne, laagdrempelige sfeer zorgden voor kennisverbreding & onderlinge herkenning.

Materialen

- Kletskaarten Gezond (Op)voeden
Ontwikkeld met en bestemd voor opvoedprofessionals die werken met ouders, als laagdrempelige gesprekshulp rondom opvoed- en leefstijlthema's
- Brochure Gezond Schermgebruik
Handige tips, schermalternatieven en video's gericht op professionals en ouders met kinderen tussen de 4 - 12 jaar

Bewustwording

- Webinar 'Wie bepaalt jouw gedrag?'
Bewustwording creëren rondom verleidingen en ongezonde voedselomgeving
- Video verleidingsexperiment Victor Mids
Bepalen basisschoolkinderen zelf wat ze eten of kunnen zij beïnvloed worden door Victor Mids?
- LessonUp les rondom thema 'verleiding'
Les speciaal ontwikkeld voor groep 6 t/m 8 rondom bewustwording over voedselverleiding

Hoofdstuk 6

We doen het samen

Overgewicht is een veelzijdig probleem, waarbij samenwerking de sleutel is. Daarom is het belangrijk dat we samen met partners in de stad de schouders eronder zetten om een verandering tot stand te brengen. Onze partners zijn bijvoorbeeld professionals in de zorg, kinderopvang, scholen, welzijn, sport en private partners, net als collega's in andere domeinen en diensten van de gemeente. Maar ook zeker de buurtbewoners, vrijwilligers en ambassadeurs in de wijken zelf spelen een essentiële rol. Juist zij bieden nieuwe inzichten en kunnen vanuit hun rol buurtbewoners stimuleren de gezonde keuze te maken.

De kracht van HAGG lag ook afgelopen jaar weer in de warme relaties die zijn opgebouwd in de stad, met zowel professionals als buurtbewoners. Binnen ons netwerk bieden we onze partners een platform voor uitwisseling van kennis, ervaring, signalen en nieuwe ontwikkelingen. Om vervolgens daad bij woord te voegen door bijvoorbeeld het geven van voorlichtingen, organiseren van activiteiten en aanbieden van scholing.

Centraal zorgverlener Petra Groeneveld over de YCND-aanpak:

“Wat een ontzettend leuke, praktische en goede opleiding is dit. De trainers weten goed hoe het in de praktijk gaat, wat er nodig is voor deze gezinnen en aan alles is gedacht. Dit is precies wat we nodig hebben! Goed ook om al in de opleiding kennis te maken met de leefstijl-coaches waar wij mee gaan samen werken.”

Kind naar Gezonder Gewicht Netwerk (KnGG)

Met behulp van de KnGG-aanpak hebben we 78 gezinnen ondersteund afgelopen jaar. Via de nieuwe opleiding Your Coach Next Door (YCND) hebben we 6 bestaande centrale zorgverleners en 4 nieuwe Kinderleefstijlcoaches opgeleid. Meer weten over de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht? [Bekijk de website >](#)

Haags Network Over Gewicht

Drie keer per jaar komen diverse professionals, uit zowel het medische als sociale domein, die werken met kinderen met overgewicht bijeen. Naast onderlinge uitwisseling, gebruikt HAGG de opgehaalde input om de samenwerking in de stad te verbeteren, interventies of materialen te ontwikkelen waar behoefte aan is en om de kloof te dichten tussen vraag en aanbod in de zorg.

Week voor de Gezonde Jeugd

Tijdens de Week voor de Gezonde Jeugd hebben we ruim 20 verschillende partners met elkaar verbonden en gestimuleerd om activiteiten te organiseren die het belang en de lol laten zien van een gezonde leefstijl. Dit jaar was er ook aandacht voor mentale gezondheid vanuit Youz. Meer dan 40 activiteiten werden georganiseerd in Centrum, Laak en Escamp.

Een greep uit de activiteiten:

- Kinderrechtendebat
- Kunstproject in de bibliotheek in Laak
- Allerlei activiteiten op Heeswijkplein tijdens Nationale Buitenspeeldag
- Waterproeverijen in Laak en Escamp
- Proeverij voor peuters van JongLeren
- Feestelijke opening nieuwe voetbalkooi in Laak
- Breakdance workshops
- Fiets je schilderij

[Bekijk de aftermovie van 2024](#)

Terug- en vooruitblik HAGG 2024/2025

In november kwamen onze HAGG-partners samen in het Nutshuis voor een presentatie van de resultaten van 2024 én een informele blik op de activiteiten en mogelijke versterking van de samenwerking in 2025.

Bijeenkomst Gezonde voedselomgeving

Voeding & Diëtetiek-studenten van De Haagse Hogeschool presenteerden i.s.m. HAGG de resultaten van hun onderzoek naar de voedselomgeving rondom het Heeswijkplein in Moerwijk. 88% van het voedselaanbod bleek niet binnen de schijf van 5 te vallen. Dit laat zien dat het niet makkelijk wordt gemaakt om de gezonde keuze te maken in een ongezonde omgeving. Een mooi startmoment voor partners om informeel kennis en ervaringen uit te wisselen.

Netwerkbijeenkomsten Kind naar Gezonder Gewicht

In het voorjaar hielden we 3 fysieke bijeenkomsten in de stadsdelen Laak, Escamp en Centrum om partners in de keten beter te leren kennen en elkaar makkelijker te kunnen vinden in de ondersteuning van kind en gezin.

Dit is een uitgave van
Haagse Aanpak Gezond Gewicht

Vragen of opmerkingen?

gezondgewicht@ggdhaaglanden.nl

www.ggdhaaglanden.nl/hagg

